

Een eigen risico met nadelen

De Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen (WIA) geeft alle bedrijven vanaf 2007 de keuze om verzekerd te blijven bij het UWV of om zelf het risico te dragen. Wat houdt dit in en is het aantrekkelijk om dit eigen risico te gaan dragen?

door: Gabor Mooij

De mogelijkheid om eigenrisicodrager te worden, geldt voor de Regeling Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA). De WGA is het onderdeel van de WIA dat de uitkeringen en reïntegratie van deels arbeidsgeschikte werknemers regelt (zie kader WIA-uitkeringen). In 2006 konden alleen de grote werkgevers (loonkosten minimaal 25 maal de gemiddelde loonsom) ervoor kiezen om eigen risicodrager te worden. Vanaf 2007 is dit ook mogelijk voor kleinere werkgevers (loonkosten minder dan 25 maal de gemiddelde loonsom).

Als u eigenrisicodrager wordt, neemt u het financiële risico van gedeeltelijk arbeidsongeschikte medewerkers over van het UWV. U betaalt dan zelf de eventuele WGA-uitkeringen, maar u hoeft geen gedifferentieerde WGA-premie (zie overzicht premies) af te dragen aan het UWV. Ook bent u verantwoordelijk voor de reïntegratie van de werknemers. Het UWV blijft in alle gevallen de keuringen doen. U kunt zich tegen het eigen risico verzekeren bij een particuliere verzekeraar. Dit is sterk aan te bevelen, omdat u anders zelf de (toren)hoge lasten van de WGA-uitkeringen en reïntegratie moet dragen.

Voorwaarden

Om eigenrisicodrager te worden moet u voldoen aan twee voorwaarden. Ten eerste moet u beschikken over een garantieverklaring van een erkende kredietinstelling of een erkende verzekeraar. Daarnaast bent u in de drie jaar voor de datum waarop u eigenrisicodrager wilt worden, niet al eerder eigenrisicodrager voor de WGA geweest.

U moet uw aanvraag voor het dragen van het eigen risico uiterlijk 13 weken voor 1 januari of 1 juli bij de Belastingdienst indienen. Mocht uw bedrijf een ondernemingsraad hebben dan moet u deze om advies vragen.

Verantwoordelijkheid

U betaalt de eerste tien jaar zelf de WGA-uitkering van uw (ex-)werknemers die vanaf 1 januari 2007 arbeidsongeschikt raken. Ook bent u tijdens die periode verantwoordelijk voor hun reïntegratie. Voor werknemers die al voor 1 januari 2007 een WGA-uitkering ontvingen, draagt u - ook als u in 2007 eigenrisicodrager wordt - deze risico's gedurende vier jaar. In 2006 geldt namelijk een eigen risicoperiode van vier jaar. Deze wordt met ingang van 1 januari 2007 verlengd naar tien jaar.

U kan de uitkeringen zelf uitbetalen, maar u mag dit ook uitbesteden aan het UWV. Het UWV brengt hiervoor geen uitvoeringskosten in rekening.

Na de tien (of vier) jaar neemt het UWV de uitkeringsverplichting van u over. U bent overigens niet verplicht om de hele periode eigenrisicodrager te blijven. Het is altijd mogelijk om weer terug te keren naar het UWV.

In- en uitloopriscico

Een groot risico bij het eigenrisicodragen worden, is het zogeheten inloopriscico. U moet namelijk ook de WGA-uitkeringen betalen van werknemers die al ziek zijn op het moment dat u eigenrisicodrager wordt en die later een WGA-uitkering krijgen. Dit geldt ook voor ex-werknemers die ziek waren op het moment dat hun dienstverband bij u eindigde en die uiteindelijk een WGA-uitkering ontvangen.

Daarnaast betaalt u voortaan de WGA-uitkering van degenen die al zo'n uitkering kregen van het UWV. Het inloopriscico kunt u momenteel niet of slechts deels verzekeren bij private verzekeraars. Daarnaast is er een uitloopriscico, waarvoor u zich ook moeilijk kunt verzekeren. Als u besluit uw eigenrisicodragerchap te beëindigen en terugkeert bij het UWV, moet u de WGA-uitkeringen blijven betalen van werknemers die deze uitkering al van u ontvingen. Ook voor werknemers die ziek zijn op het moment dat u stopt als eigenrisicodrager en die in de toekomst mogelijk aanspraak maken op een WGA-uitkering, blijft u het eigen risico dragen.

Reïntegratieplicht

Als eigenrisicodrager bekijkt u zelf samen met de werknemer de reïntegratiemogelijkheden. U hoeft hiervoor geen reïntegratievisie op te stellen. U moet de deels arbeidsgeschikte werknemer, indien mogelijk, passende arbeid in uw bedrijf aanbieden. Als u geen passende arbeid heeft, bent u verplicht te zorgen dat de werknemer onder professionele begeleiding kan reïntegreren. De kosten daarvan komen voor uw rekening. Verder moet het duidelijk zijn dat u de werknemer goed ondersteunt, bijvoorbeeld via een reïntegratiedossier en een plan van aanpak. Als u verzekerd bent voor het eigen risico kan de reïntegratie plaatsvinden via de verzekeraar.

Verzekering

Mocht u overwegen om eigenrisicodrager te worden en u daarvoor willen verzekeren, dan moet u allereerst kijken naar de totale premiehoogte. Als de basispremie en de particuliere premie samen minder hoog zijn dan de basispremie en de gedifferentieerde WGA-premie kunt u beter kiezen voor de particuliere verzekering. Daarnaast moet u er op letten dat de voorwaarden van de private verzekeraar minstens gelijk zijn aan die van het UWV. Ook moet u nagaan of en in wat voor mate de verzekeringspolis het in- en uitloopriscio dekt.

Bestuursorgaan

Met het eigenrisicodragerschap krijgt u de bevoegdheid om sancties op te leggen aan werknemers die niet meewerken aan hun reïntegratie. Een beslissing over een sanctie moet u als beschikking naar de werknemer sturen. U wordt hierbij door de wet gezien als een bestuursorgaan. Het gevolg is dat u zich moet houden aan de voorschriften uit de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Het gaat daarbij om zaken zoals een motiveringsplicht en beslis- en bezwaartermijnen. Een gevolg is ook dat een werknemer bezwaar bij u mag aantekenen tegen een beslissing en vervolgens eventueel tegen uw beslissing op het bezwaar in beroep mag gaan bij de rechter.

Dit betekent zowel veel extra administratie voor u als dat u de Wet algemeen bestuursrecht moet kunnen toepassen. Met name voor kleinere ondernemers is dit wel heel veel gevraagd.

Wel of niet doen?

Zelfs bij lagere premielasten is het momenteel voor met name kleinere bedrijven (minder dan 20 werknemers) niet erg aantrekkelijk om eigenrisicodrager te worden. De eerste reden daarvoor is dat het inloop- en uitloopriscio moeilijk verzekeraar zijn. Ten tweede legt de verantwoordelijkheid die de eigenrisicodrager gaat dragen op basis van de Awb een erg groot beslag op een bedrijf.

Wanneer is het eigenrisicodragen wel aantrekkelijk? Als uw bedrijf geen of een beperkt inloopriscio heeft, kan het de moeite waard zijn om eigenrisicodrager te worden. Ook kan het eigenrisicodragerschap voor grotere bedrijven (honderd of meer werknemers) lonend zijn. Door hun onderhandelingspositie ten opzichte van verzekeraars kunnen ze meer gunstige voorwaarden bedingen, waaronder mogelijk een (gedeeltelijke) dekking van het inloop- en uitloopriscio. Ook is het voor grote bedrijven gemakkelijker om de verantwoordelijkheid op basis van de Awb te dragen.

Tot slot is het mogelijke premievoordeel dat u als eigenrisicodrager kunt krijgen van belang. Als de instroom van werknemers uit uw bedrijf in de WAO in de periode 2000-2005 hoog was, betaalt u relatief veel gedifferentieerde WGA-premie. Als eigenrisicodrager hoeft u deze (hoge) premie niet te betalen. Private verzekeraars nemen uw WAO-lasten over 2000-2005 namelijk niet mee in de berekening van hun premies.

Premie-overzicht

In 2006 (overgangsjaar) betaalt u twee premies:

1. WAO/WIA-basispremie: hieruit worden de WAO-uitkeringen gefinancierd van mensen die langer dan vijf jaar arbeidsongeschikt zijn en de IVA- en WGA-uitkeringen die in 2006 ingaan. Deze basispremie is 5,4 procent van de bruto loonsom. Degenen die in 2006 al eigenrisicodrager waren, krijgen het WGA-gedeelte van deze premie (0,09 procent) in 2007 terug.
2. Gedifferentieerde WAO-premie (Pembapremie): deze premie is bestemd voor de WAO-uitkeringen van mensen die korter dan vijf jaar arbeidsongeschikt zijn. De hoogte van de gedifferentieerde premie hangt af van het beroep dat uw bedrijf of uw branche op de WAO doet. De Pembapremie wordt afgeschaft. U hoeft deze premie met ingang van 1 januari 2008 niet meer te betalen.

Per 1 januari 2007 zijn er drie premies:

1. WAO/WIA-basispremie: premie voor de WAO-uitkeringen van mensen die langer dan vijf jaar arbeidsongeschikt zijn, voor de IVA-uitkeringen die in 2006 en 2007 zijn ingegaan en voor het gedeelte van de WGA-uitkeringen dat bestemd is voor de loonaanvulling voor het deel dat hoger is dan de vervolgutkering. De premie is lager dan in 2006, namelijk 5,15 procent van de bruto loonsom.
2. Gedifferentieerde WAO-premie (Pemba): geldt nog in 2007, maar verdwijnt in 2008.
3. Gedifferentieerde WGA-premie: hangt af van het aantal werknemers dat vanuit een bedrijf in de WGA komt. Met de premie worden de WGA-uitkeringen betaald die in 2006 en 2007 zijn ingegaan. Het gaat daarbij om de loongerelateerde uitkeringen, de loonaanvullingen ter hoogte van de vervolgutkering en de vervolgutkeringen. De gedifferentieerde WGA-premie bestaat uit een gemiddelde premie van 0,28 procent en een vaste opslag van 0,47 procent (de rentehobbel). De overheid heeft de rentehobbel ingesteld om gelijkwaardige concurrentie mogelijk te maken tussen het UWV en particuliere verzekeraars. Verder wordt er nog een opslag of korting toegepast. Deze is afhankelijk van het beroep dat uw bedrijf of uw branche op de WAO deed in de periode 2000-2005.

Plus- en minpunten

Hieronder vindt u de voor- en nadelen van het eigenrisicodragen. Hierbij is ervan uitgegaan dat u zich voor het eigen risico (betalen WGA-uitkeringen en reïntegratie) verzekert bij een private verzekeraar.

Voordelen

- mogelijk lagere premielasten
- minder administratieve lasten doordat u voor de WGA geen administratie voor het UWV hoeft bij te houden

Nadelen

- extra administratieve lasten door uw nieuwe status als bestuursorgaan, door u verantwoordelijkheid voor het betalen van de uitkeringen en voor de reïntegratie en doordat u een administratie voor de private verzekering moet bijhouden
- moeilijk te verzekeren in- en uitloopriscico
- u heeft kennis van het bestuursrecht nodig

Op de site [Werkenaarvermogen.nl](http://www.werkenaarvermogen.nl) vindt u een risicowijzer waarmee u stapsgewijs en afgestemd op uw bedrijfssituatie kunt bepalen hoe groot uw risico's zijn bij het eigenrisicodragen (<http://www.werkenaarvermogen.nl/risicowijzer>).